

4.13 Landbruk (VO nr. 61)

4.13.1 Innledning

Den kommunale landbruksforvaltningen omfatter vedtaksmyndighet som førsteinstans, samt innstillingsmyndighet for en rekke økonomiske og juridiske virkemidler i landbruket. Landbrukskontoret har kontrollmyndighet for ulike tilskuddsordninger og forvalter omlag 155 mill. kroner årlig gjennom disse. Enheten har ansvar for landbruksvikarordningen, klinisk veterinærvaktordning, kommunalt fellingslag for rovvilt samt natur- og viltforvaltning. Enheten skal jobbe for næringsutvikling innen tradisjonelt landbruk og bygdenæring, og er en viktig aktør inn mot arbeidet til Innovasjon Norge. Landbrukskontoret har et godt samarbeid med næringsmiddel- og foredlingsindustrien og andre landbruksrelaterte FoU-virksomheter i kommunen og regionen. Enheten betjener om lag 1.700 eiere av landbrukseiendommer, herav 550 aktive jordbruksforetak og 1.100 skogeiere.

Hovedmål:

Landbrukskontoret skal arbeide aktivt for å utvikle og styrke landbruket i hele kommunen gjennom offensiv næringsutvikling, innovasjon og forvaltning.

4.13.2 Oversiktstabeller

Tabell 4.13.2.1 Personalressurser (årsverk)

	31.12.2017	Budsjett 2018	Forslag 2019	Forslag 2020	Forslag 2021	Forslag 2022
Årsverk samlet	9,09	9,09	9,09	9,09	9,09	9,09

Tabell 4.13.2.2 Drifts- og investeringsbudsjett (kr 1.000)

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Forslag 2019	Forslag 2020	Forslag 2021	Forslag 2022
Driftsutgifter	10 369	9 278	9 658	9 658	9 658	9 658
Driftsinntekter	4 049	2 800	2 854	2 854	2 854	2 854
Netto driftsutgifter	6 320	6 478	6 804	6 804	6 804	6 804
Investeringsutgifter	0	0	0	0	0	0
Investeringsinntekter	0	0	0	0	0	0
Netto investeringsutgifter	0	0	0	0	0	0

4.13.3 Behovsvurderinger

Landbruket i Ringsaker er i vekst og har totalt sett en langt større produksjonsvekst enn gjennomsnittet for landet og sammenlignbare kommuner. Det legges stor vekt på landbruksbasert næringsutvikling. Det praktiseres en klar og forutsigbar forvaltning gjennom ulike økonomiske og juridiske virkemidler, og en har en god viltforvaltning.

Satsingsområder

Ringsaker er en av Norges største landbrukskommuner med stor verdiskaping innen produksjon av mat og tømmer og innen bygdenæring. Kommunen har et stort ansvar for oppfølging av nasjonale mål for økt matproduksjon. Den viktigste oppgaven er å sikre nok, trygg og variert mat av god kvalitet. Landbruket spiller også en viktig rolle for å sikre miljøgoder som bevaring av biologisk mangfold, kulturlandskap, samt skogens og jordas funksjon som karbonlager.

Det er et mål å opprettholde og øke volumproduksjonen innen plante- og husdyrproduksjonene, samt utnytte produksjonsevnen på skogarealene bedre med mål om økt tømmerproduksjon. Dette må gjøres på en slik måte at potensialet i jord, skog og bygningsmasse utnyttes optimalt samtidig som at klima- og miljøgevinster oppnås. Det er for tiden en betydelig overproduksjon innen de aller

fleste husdyrarter, noe som vil påvirke veksten innen husdyrholdet i Ringsaker. Samtidig er det avgjørende å utnytte de muligheter markedet vil gi neste år og årene fremover. All planteproduksjon som Ringsaker har naturgitte forutsetninger for vil være et satsningsområde. Dette både med tanke på å øke arealproduktiviteten og å utnytte markedspotensialet. Et offensivt og sterkt landbruk er avgjørende for hele den landbruksbaserte industrien i kommunen. Uavhengig av dagens markedssituasjon er det fortsatt et mål at verdiskapningen innen landbruket i Ringsaker i årene som kommer skal ha større økning enn andre sammenlignbare kommuner og regioner i landet. Videre er det også et mål å øke verdiskapningen innen bygdenæringer på en slik måte at menneskelige ressurser og skaperlyst utløses. Reiseliv og lokalprodusert mat er sentralt framover. Profilerings av landbruket i Ringsaker og Ringsaker som «Matkommunen» er viktig i denne sammenheng.

Jordbruk

I samarbeid med nasjonale og regionale myndigheter er landbrukskontoret sentral i forhold til et prosjekt for å øke verdiskapning og produksjon av grønnsaker, frukt og bær. Dette prosjektet er forlenget med ett år og vil bli sluttført i løpet av 2019. Et prosjekt med mål om å etablere en regional merkevare innen storfekjøtt basert på lokale fôrressurser, hovedsakelig gras videreføres også neste år. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom Landbrukskontoret, Nortura, Animalia, Kjøttkompaniet, Strand Unikorn og lokale storfekjøttprodusenter. Prosjektet skal bidra til økt produksjon basert på lokale ressurser, økt verdiskapning i hele verdikjeden samt å styrke legitimiteten til produksjon av storfekjøtt.

Kommunen har sammen med grunneiere og Fylkesmannen vært aktiv i arbeidet med at Helgøya i 2018 ble et Nasjonalt utvalgt kulturlandskap i jordbruket. En vil i 2019 arbeide videre med ulike kurs og inspirasjonskvelder rundt temaer som restaurering og skjøtsel av kulturlandskapet. Arbeidet med utvalgte kulturlandskap og forvaltning av tilskuddsmidler til ulike tiltak vil også bli overført fra fylkesmannen til kommunen.

Det vil også i 2019 bli gjennomført en «Kornskole» som skal gi økt kunnskap om god agronomi og dyrkningsteknikk, økt avling og bedre kvalitet. Kurset er en del av satsinga på økt kornproduksjon i Hedmark 2017-2021, der hele verdikjeden har gått sammen for å sette fokus på kornproduksjon. I tillegg til dette vil det gi økt bevissthet rundt planteproduksjon generelt for best mulig utnyttelse av kommunens arealressurser til fôr til dyr og mat til mennesker.

Det skal i 2019 og årene fremover legges vekt på landbruket i Ringsaker sin rolle i forbindelse med ulike tema innen klima og miljø. Landbrukskontoret skal bidra til dette, både med tanke på ulike klimatilpasninger, og tiltak for å redusere landbrukets utslipp. Klimasmart landbruk og presisjonsjordbruk er viktige nøkkellord i den sammenheng.

Skogbruk

I 2017 ble kommunen delaktig i et utviklingsprosjekt med fokus på treslaget bjørk. Formålet er å se på muligheten for å erstatte gran med bjørk på råteutsatte steder. Prosjektet er opprinnelig i regi av skogeier Helge Hvoslef i samarbeid med BioSmia (Hedmark Kunnskapspark), og forener aktører fra industri, forskning og næring. Prosjektet vil i løpet av 2018 bli en del av et større prosjekt med Nibio (Norsk Institutt for bioøkonomi) som prosjektleder. Prosjektet heter Birch4Bioeconomy og arbeidet med finansiering er i gang. Hovedmålet er å ta i bruk bjørkeressursene i landet, utvikle et marked til dagens og framtidens kvaliteter på bjørk og øke tømmerkvaliteten på lang sikt. Dette gjøres i tett samarbeid med industrien. Ringsaker har mye kvalitetsbjørk stående i skogen, og vil bli et sentralt geografisk område for prosjektet. Landbrukskontoret vil bli delaktig i prosjektet med befaringer, omvisninger, finne fram til aktuelle områder og stille som diskusjonspartner for Nibio.

I Norge pågår et prosjekt angående klimasatsning i skog. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom offentlig forvaltning og skognæringen. Et av satsingsområdene er å øke tettheten i skogplantingene,

samt gjødsling av yngre og eldre produksjonsskog. Denne satsningen har fått et stort omfang i Ringsaker, og Landbrukskontoret er pådriver sammen med næringen.

Det fokuseres fortsatt på skogkultur, og vesentlig satsingsområde vil være ungskogpleie med gode skogsbilveier for å sikre ny fremtidig produksjonsskog.

Hele verdikjeden for matproduksjon samt skogbruksnæringen i Ringsaker har et stort potensiale for vekst i årene som kommer. Dette potensialet skal Landbrukskontoret bidra til å utnytte i samarbeid med gårdbrukere, ulike fagmiljøer, næringsmiddel- og foredlingsindustri og landbruksrelaterte FoU-virksomheter.

4.13.4 Resultatmål – styringskort

Fokusområder og indikatorer	Målemetode/kilde	Mål
Brukere		
Tjenester tilpasset brukernes behov		
Tilfredshet med tjenestene	Brukerundersøkelse	5,0
Kvaliteten på tjenestene	Brukerundersøkelse	Ind./5,0
Dialog med brukerne		
Tilfredshet med samarbeid og medvirkning	Brukerundersøkelse	5,0
Tilfredshet med informasjon	Brukerundersøkelse	5,0
Medarbeidere		
Engasjement og kompetanse		
Brukernes tilfredshet med ansattes engasjement og kompetanse	Brukerundersøkelse	5,0
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	Medarbeiderundersøkelse	5,0
Læring og fornyelse		
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	Medarbeiderundersøkelse	5,0
Medarbeiderskap	Medarbeiderundersøkelse	5,0
Organisasjon		
Arbeidsmiljø		
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljø	Medarbeiderundersøkelse	5,0
Ansattes stolthet over egen arbeidsplass	Medarbeiderundersøkelse	5,0
Sykefravær	Visma HRM (Ansatt)	3,0 %
Ledelse		
Ansattes tilfredshet med ledelsen	Medarbeiderundersøkelse	5,0
Ledelse (et samlet resultat av andre ind.)		5,0
Økonomi		
Økonomistyring		
Avvik i % hittil i år, regnskap ift. budsjett	Regnskap/budsjett	0 % +
Avvik i %, årsprognose ift. budsjett	Regnskap/budsjett	0 % +

4.13.5 Standardendringer og nye driftstiltak

Reduksjon i driftsutgifter

Det er innarbeidet et generelt prosentvis kutt i driftsrammen med tilsammen kr 32.000. Innsparingen tas ved reduksjon av forskjellige driftsutgifter.